

weigerde naar de Onderwereld terug te keren. Zijn straf in de dood was de slopende routine van een eindeloze herhaling¹. Volgens Camus bestond er weinig verschil tussen de levenden die zich dag na dag door hun zelfgekozen routine worstelen, en de wrede straf van Sisyphus. Het enige wat de één van de ander onderscheidt is het bewustzijn. Tussen het naar boven rollen van de steen, en het naar beneden wandelen om zich opnieuw van zijn taak te kwijten, kijkt Sisyphus enkele ogenblikken lang in volle bewustzijn en met open ogen naar de uitzichtloosheid van zijn situatie. Volgens Camus maakt dat van Sisyphus mogelijk een gelukkig mens.

Zoals Echo veroordeeld is tot herhaling, Narcissus tot zijn spiegelbeeld en Sisyphus tot zijn steen, zijn ook de makers van *as if* (*it was beautiful*) schijnbaar tot elkaar veroordeeld. Maar net als in Camus' lezing van de Sisyphus-mythe, schuilt in deze onophoudelijke terugkeer en spiegeling precies de mogelijkheid tot bevrijding. Of tot tenminste de grondslag van een weerstand.

Près de la glace c'est une erreur
là où je suis ce n'est qu'une colombe
mais l'autre pensait:
il se passe quelque chose
dans une position délimitée
glissant entre mes lèvres
est-ce la fin du monde?
c'est un délice quoi qu'il en soit
son corps léger respire par l'orage

In deze ontregelende herhaling toont zich namelijk tegelijkertijd een heel ander verlangen. Een verlangen dat zich niet beperkt tot het eigen spiegelbeeld of de klank van de herhaling, maar dat er wanhopig naar verlangt om de ander aan zichzelf gelijk te maken. Alsof Narcissus uiteindelijk toch zijn eigen lippen zou kunnen kussen, het water induiken en zijn eigen beeltenis omarmen. De tegelijkertijd lichte en ontregelende compositie van de voorstelling vangt aan met *landtaking starts* (*ouverture*). Gevolgd door een 'recitativo'-stuk *Terrors and Thrills* en de terugkeer van het initiële thema met variatie in *Landtaking starts with seduction*. Het innemen van het land van de ander, verwijst naar de gewelddadige ontvoering en verkrachting van Europa door de als witte stier vermomde Zeus. Terwijl ze op het strand van Thracië met haar vriendinnen bloemen plukt, wordt ze door hem van haar thuisland en identiteit beroofd en als koningin op Kreta geïnstalleerd. Het is het aloude verhaal van de Europese verovering en assimilatie van de andere, wiens lichaam ons moet

worden eigen gemaakt. Tot we het kennen en ons erin kunnen verliezen. Tot we in de ander kunnen zijn als water in water, ononderscheiden en verlost van alle eigenheid.

Dans une position délimitée
près de la glace qui respire
son corps léger glissant entre mes lèvres
est-ce la fin du monde?
mais l'autre pensait: c'est un délice
il se passe quelque chose quoi qu'il en soit
par l'orage ce n'est qu'une colombe
là où je suis c'est une erreur

Het is precies dit verlangen dat Deufert+Plischke in al hun weerstandige eigenheid blootleggen. In dit proces worden heel wat grenzen opgeblazen. In de eerste plaats natuurlijk de limieten van de West-Europese zeden, die man en vrouw strikt van elkaar gescheiden houden en hen veroordelen tot een nooit ingelost Sisyphus-verlangen naar vereniging. Maar deze scheiding betreft ook de scheiding tussen mezelf en de Ander, die voor mij niet meer kan zijn dan de negatieve spiegel van mijn krampachtig geconstrueerde identiteit. Het is een onnadrukkelijk denkproces dat in zijn koppige logica de fantasieloze constructie van het koppel als bouwsteen voor een hele samenleving verordent. Deufert+Plischke vertellen niet hun eigen verhaal, ze weerspiegelen het onze. Ze laten zien wat voor een betreuenswaardig leven we leiden. Hun eigen houding is er één van onthechting. Ze liggen in de overweldigend lege natuur, zinken als Narcissus langzaam weg in de bodem en contempleren de onmogelijkheid van hun verlangen.

Est-ce la fin du monde qui respire
son corps léger? mais l'autre pensait:
là où je suis près de la glace
c'est un délice dans une position délimitée
quoi qu'il en soit c'est une erreur
il se passe quelque chose par l'orage
ce n'est qu'une colombe
glissant entre mes lèvres

In deze onthechting komen zij precies tot helderheid. Hun betoog is van een zeldzame precisie en bouwt in zijn compositie op de allesvernietigende kracht van een voortdurend muterende herhaling. In woord, in beweging, in beeld en in het geleidelijk onherkenbaar wordende geluid. Het is deze herhaling die als een ijsbreker kraters breekt in de anders ongeschonden wrede onverschilligheid van de toeschouwer. Het is in de poëtische vermenigvuldiging van betekenis dat het bewustzijn langzamerhand je oor wordt ingedruppeld. Een gif zo krachtig dat het

Sisyphus in het hiernamaals in leven hield. Het bewustzijn van de leugen van een pan-Europees verlangen tot bezit, verkrachting en verknechting van de Ander. Een verlangen naar de reflecterende, opbouwende, bevestigende blik van de geliefde. Een gruwelijk onnadenkend, levenslang zwijmelen bij de gedachte aan Eenheid, Identiteit en Gelijkheid die de Ander tot vijand maakt. Een verlangen net zo actueel als de oude Griekse mythen.

Still Katrin Deufert en Thomas Plischke

Ce n'est qu'une colombe
dans une position délimitée
là où je suis par l'orage
mais l'autre pensait:
qui respire près de la glace
est-ce la fin du monde?
quoi qu'il en soit c'est un délice
il se passe quelque chose
c'est une erreur
glissant entre mes lèvres
son corps léger

'*Il faut penser Sisyphus heureux*' zei Camus. Wie zich dat probeert in te denken, kan niet anders dan heel even zijn ijselijk heldere bewustzijn te delen. Tussen het naar boven rollen van zijn loodzware steen, en het onvermijdelijk vooruitzicht van de volgende die ligt te wachten. In die paar momenten dat hij onbezwaard de berg afstapt.

AS IF (IT WAS BEAUTIFUL)

CONCEPT Deufert+Plischke / Frankfurter Küche

PERFORMANCE Thomas Plischke en Katrin Deufert

GELUID Harry Schulz

COPRODUCTIE deSingel, Schaubühne Lindenfels (Leipzig)

1. Als straf moest Sisyphus voor eeuwig een rotsblok een berg opduwen. Telkens hij de bergtop bereikte, rolde de rots terug naar beneden en moest hij van vooraf aan opnieuw beginnen.